

GWENDA SCHLUNDT BODIEN

**100
PROGRESSIE-
GERICHTE
INTERVENTIES**

**Inspiratieboekje voor
progressiegerichte professionals**

Gwenda L. Schlundt Bodien
Crystallise Books
ISBN 978-90-79764-05-1
NUR 770

Trefwoorden: progressiegericht werken,, groeimindset, feedback, onderwijs

© 2018 Crystallise Books
www.crystallisebooks.com

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën van deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16b Auteurswet 1912 j° Besluit van 20 juni 1974, Stb.351, zoals gewijzigd bij het Besluit van 23 augustus 1985, Stb. 471 en artikel 17 Auteurswet 1912, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan de Stichting Reprorecht (Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp). Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16 Auteurswet 1912) dient u zich tot de uitgever te wenden.

ALL RIGHTS RESERVED

No part of this work covered by the copyright hereon may be reproduced or used in any form or by any means – graphic, electronic or mechanical, including photocopying, recording, taping, web distribution, information storage and retrieval systems, or in any other manner – without the written permission of the publisher.

Ondanks de aan de samenstelling van de tekst bestede zorg, kan noch de auteur nog de uitgever aansprakelijkheid aanvaarden voor eventuele schade die zou kunnen voortvloeien uit enige fout die in deze uitgave zou kunnen voorkomen.

Cover & illustraties: Doriene Koot, www.doorkoot.nl

Inhoud

Inleiding	8
1. Generieke progressiegerichte interventies	10
1. Nuttigheidsinterventies	11
2. Bereikte progressievragen	12
3. Te bereiken progressievragen	13
4. Cirkeltechniek	13
5. Progressiegericht erkennen	15
6. Normaliseren	15
7. Positieve verwachting creëren	16
8. Toekomstprojectievraag	16
9. Directe procescomplimenten	17
10. Indirecte procescomplimenten	17
11. Gewenste situatie-schaalvraag	18
12. Processchaalvraag	19
13. Perspectiefwisselvraag	19
14. Optimismevraag	20
15. Copingvraag	20
16. Implementatie-intentie-interventie	21
17. Ombuigen van min naar plus	21
18. Reframen	22
19. Continueringsvraag	22
20. Hypothetische positieve gedragsvraag	23
21. Consensusvraag	23
22. Mutualiseren	24
23. Sequentie progressiegerichte conflictinterventies	25
24. Positief nee zeggen	26
25. Progressiegericht vergaderen	26
2. Rolspecifieke progressiegerichte interventies	28
26. 4PR model	29
27. Keuzehulpmiddel: welk type gesprek?	30

<i>Progressiegericht helpen</i>	31
28. Progressiegericht helpen met de CPW-zeven-stappen-aanpak	31
29. Sequentie vragen onvrijwillige gesprekspartner	31
30. Hulpvragen bij stap 1	33
31. Hulpvragen bij stap 2	34
32. Hulpvragen bij stap 3	34
33. Hulpvragen bij stap 4	36
34. Hulpvragen bij stap 5	36
35. Hulpvragen bij stap 6	38
36. Hulpvragen bij stap 7	39
37. Observatiesuggestie	39
38. Gedragssuggestie	40
39. De wat-gaat-beter-vraag	41
 <i>Progressiegericht sturen</i>	 41
40. Voorbereidingsstructuur stuurgesprek	41
41. Stuurinteractieschema	44
 <i>Progressiegericht trainen/adviseren</i>	 45
42. Progressiegericht trainen/adviseren	45
43. Deliberate practice: identificeren ervaren presstatieplafond	46
44. Deliberate practice: formuleren doel	46
45. Deliberate practice: competentie-ondersteunende feedback	47
46. Deliberate practice: automatiseren	47
 <i>Progressiegericht instrueren</i>	 48
47. Progressiegericht instrueren	48
 3. Progressiegerichte interventies in de klas	 50
 <i>Vorbereiden van de les</i>	 52
48. Checklist wat en waartoe	52
49. Vormen-en-Onderwerpen-Matrix	53
50. Checklist ontwerpcriteria	57
 <i>Uitvoeren van de les</i>	 64
51. Verwachtingsinterventie	64
52. Verklarende rationales	64

53. Overzichtsinterventies	64
54. Interessevragen	65
55. Accepteer-interventies	65
56. Begrip-interventies	66
57. Ruimte-interventies	66
58. Keuze-interventies	66
59. Competentie-ondersteunende feedback	67
60. Begeleid-interventies	67
61. Participeer-interventies	68
<i>Reflectie na afloop van de les</i>	68
62. Progressiereflectie op de klas	68
63. Progressiereflectie op een leerling	69
64. Progressiereflectie op je eigen rol als docent	70
65. Progressiereflectie met andere docenten	72
66. Progressiereflectie met leerlingen	73
4. Groeimindsetinterventies	75
67. Leerdoelen-interventie	76
68. Drie samenhangende groeimindset interventies	76
69. Directe procescomplimenten	77
70. Indirecte procescomplimenten	78
71. Verbeterfeedback	78
72. Springplank-interventie	79
73. Zelfovertuigingstechniek: wat heb je geleerd?	79
74. Zelfovertuigingstechniek: eerdere successen	80
75. Not-yet interventie	80
76. Ontwikkel-uitleg	80
77. Walk-your-talk	81
5. Progressiegerichte feedback	82
78. Feedback schema	83
79. Voorbereiden van je feedback	84
80. Voeren van feedbackgesprek	84
81. Effectief reageren op feedback	85
82. Samenwerkingsinterviews	85
83. Progressie-interviews	86
84. Feedback, feed-up, feed forward	86

6. Inspirerende progressiegerichte oefeningen	88
85. De progressiegerichte waarderingsmuur	89
86. Progressiegerichte intervisie	90
87. Progressiewandelingen	91
88. Wat is betekenisvol voor mij-interviews	92
89. Voldoening schenkend moment-gesprekjes	93
90. Wat vinden wij leuk aan ons werk-verkenning	93
91. Kennismaken via de cirkeltechniek	93
92. Progressiegericht pingpongen	94
93. Progressie door rolwisselingen	95
94. Agenda-onderwerp: progressie in ons team	95
95. Progressiesessie met het team	96
96. Progressiereceptie	98
97. Bestellen van uitleg	99
98. Progressietrein	99
99. Progressiegerichte improvisatie	100
100. Progressie Party	101
Aantekeningen	102
Literatuur	106
Progressiegericht werken	107

Inleiding

Dit inspiratieboekje bestaat uit 100 progressiegerichte interventies. Het is bedoeld voor coaches, leidinggevenden, docenten en trainers die de progressiegerichte aanpak al kennen en die snel inspiratie willen opdoen voor progressiegerichte interventies in hun dagelijks werk.

Bijvoorbeeld om even op te zoeken welke vragen er bij de CPW-zeven-stappen-aanpak van progressiegericht helpen horen, of welke interventies bruikbaar zijn bij onvrijwillige gesprekspartners.

Of bijvoorbeeld om een progressiegericht stuurgesprek voor te bereiden en de tips voor het hanteren van reacties en tegenwerpingen op te frissen.

Of bijvoorbeeld om een les of training die je binnenkort gaat geven progressiegericht op te gaan zetten. Om groei- en setinterventies weer even helder op het netvlies te krijgen of een progressiegericht feedbackgesprek te voeren.

En ook om een inspirerende progressiegerichte oefening te kiezen voor op een heidag, teambijeenkomst of nieuwjaarsbijeenkomst.

Het boekje bestaat uit zes rubrieken:

1. Generieke progressiegerichte interventies die in allerlei verschillende contexten bruikbaar zijn.
2. Rolspecifieke progressiegerichte interventies, die bij respectievelijk helpen, sturen, trainen en instrueren bruikbaar zijn.
3. Progressiegerichte interventies die bruikbaar zijn voor

- docenten en trainers die hun les of training progressiegericht willen voorbereiden, uitvoeren en erop willen reflecteren.
4. Groeimindsetinterventies, voor coaches, docenten, ouders, leidinggevenden en trainers die een groeimindset willen stimuleren bij hun gesprekspartners.
 5. Progressiegerichte feedbackinterventies, voor collega's en teams die elkaar feedback willen geven waarmee ze daadwerkelijk vooruitkomen en waarmee de relatie goed blijft of wordt.
 6. Inspirerende progressiegerichte oefeningen, die je op je heidag of teambijeenkomst, je training of gewoon met je collega's kunt doen als je op een effectieve en prettige manier betekenisvolle progressie wilt boeken.

Dit boek geeft geen theoretische uitleg of achtergronden bij de interventies. Uitsluitend het doel van de betreffende interventie is bij elke interventie zo kort mogelijk omschreven.

Wil je begrijpen wat de theoretische onderbouwing van de interventies is en wil je meer achtergrond bij de interventies, dan kun je beter een van onze andere boeken lezen of een training in progressiegericht werken bij Centrum Progressiegericht Werken komen volgen.

Ik wens je mooie progressie in het toepassen van de progressiegerichte interventies toe!

Gwenda Schlundt Bodien
IJsselstein, december 2018

1. Generieke progressie-gerichte interventies

1. Nuttigheidsinterventies

Doel: doelgericht communiceren zodat progressie wordt geboekt.

Inventarisatie voorafgaand aan de interactie

Wat

- Wat zou er nuttig voor je zijn om te bespreken?
- Welke gedachten heb je over hoe we deze tijd nuttig kunnen gebruiken?
- Hoe kunnen we wat jou betreft de tijd zo goed mogelijk besteden?
- Wat moet er aan de orde komen wil dit een nuttig gesprek zijn?
- Welke gedachten heb je over hoe we deze tijd nuttig kunnen gebruiken?
- Met welk doel ben je hier gekomen vandaag?
- Wat zou dit gesprek voor jou de moeite waard maken?

Waar toe

- Waaraan zou je achteraf merken dat ons gesprek je iets heeft opgeleverd?
- Waaraan zou je morgen merken dat dit gesprek nuttig voor je is geweest?
- Stel dat dit gesprek je iets heeft opgeleverd, wat gaat er dan straks beter?

Inventarisatie gedurende de interactie

- Is het nuttig wat we aan het bespreken zijn?
- Is ons gesprek tot zover nuttig voor je?
- Zijn we de tijd goed aan het besteden?
- Zo ja, wat is er tot nu toe nuttig geweest?
- Wat is het meest nuttig voor je geweest tot nu toe?
- Hoe kunnen we de resterende tijd zo nuttig mogelijk besteden?
- Zo nee, hoe kunnen we de resterende tijd nuttiger besteden?

Inventarisatie na afloop van de interactie

- Was het nuttig om hier zo over te praten?
- Was dit gesprek nuttig voor je?
- Was wat we hebben besproken bruikbaar voor je?
- Hoe is het nuttig voor je geweest?
- Hoe is het bruikbaar voor je?
- Wat was het meest bruikbaar voor je?
- Hoe kun je dit toepassen?
- Wat was met name nuttig?
- Hoe kun je benutten wat je bruikbaar vond?
- Zo ja, wat was nuttig?
- Zo nee, hoe had het nuttiger voor je kunnen zijn?

2. Bereikte progressievragen

Doel: bereikte progressie, die de neiging heeft onzichtbaar te blijven, zichtbaar maken.

Wat

- Wat is er al bereikt?
- Welke (kleine) progressie heb je al geboekt in iets dat belangrijk voor je is?
- Terugkijkend op de start van ons project, wat heb je al bereikt?
- Waar ben je al tevreden over?

Hoe

- Hoe heb je het voor elkaar gekregen om die progressie te boeken?
- Wat heeft met name goed gewerkt om die progressie te bereiken?
- Wat heb je gedaan dat goed werkt?
- Welke stappen heb je gezet om te komen waar je nu bent?

Waar toe

- Wat is het voordeel ervan dat je die progressie hebt geboekt?
- Wat levert het al op dat je dat hebt bereikt?
- Wat is er goed aan wat je nu al hebt bereikt?
- Waarover ben je vooral tevreden, kijkend naar wat je hebt bereikt?

3. Te bereiken progressievragen

Doel: focus op hoe de gewenste verdere progressie er concreet uitziet in positieve gedrags- en resultaatstermen.

Wat

- Wat wil je verder bereiken?
- Hoe ziet de gewenste situatie eruit?
- Welke verdere progressie is er belangrijk om te bereiken?
- Stel het is drie maanden later en je bent tevreden over wat je hebt bereikt, wat heb je dan bereikt?
- Wat wil je in de plaats van de huidige situatie?
- Waaraan zou je merken dat je progressie hebt geboekt?

Wartoe

- Wat zou het voordeel ervan zijn als je die gewenste progressie had bereikt?
- Wat gaat er beter als de gewenste situatie is bereikt?
- Wat kun je doen als de situatie is zoals je wilt dat die wordt?
- Wat levert het op als de gewenste progressie is geboekt?
- Hoe zou het je helpen als de gewenste situatie is bereikt?

Perspectiefwisseling

- Waaraan zouden anderen merken dat je progressie hebt geboekt?
- Wat zien anderen je beter doen als de gewenste situatie is bereikt?
- Wat zouden anderen zeggen dat het voordeel ervan is?
- Waaraan zouden anderen merken dat de gewenste situatie is bereikt?

4. Cirkeltechniek

Doel: focus aanbrenge op de bereikte en de te bereiken progressie.

Teken twee cirkels, een binnencirkel en een buitencirkel. Neem een onderwerp in gedachten ten aanzien waarvan je verdere progressie wilt boeken. Formuleer dit onderwerp in positieve concrete termen. Ga nu eerst de binnencirkel vullen en daarna de buitencirkel.